Testas

Kitokie margučiai

Tikslas: supažindinti su įvairų Lietuvoje gyvenančių gyvūnų kiaušiniais

Dalykai: gamtos mokslai, biologija

Klasės: 7–12

Trukmė: 15 min.

Užduoties aprašymas:

Velykos – šventė, kurios metu stalą puošiame dažytais paukščių, dažniausiai vištų, kiaušiniais. O ar kada susimąstei, kaip atrodo kitų gyvūnų kiaušiniai? Ar pamatęs sugebėtum atspėti, kas iš jų išsiris? Šioje užduotyje būtent tai tau ir reikės padaryti. Spręsdamas užduotį susipažinsi su pačiais keisčiausiais Lietuvos gamtoje randamais kiaušiniais!

Svarbu: jei kada nors rasi kiaušinius gamtoje, neliesk jų! Dažniausiai jie būna labai trapūs ir gali žūti nuo menkiausio suspaudimo ar judinimo. Gyvūnai, kurie padėjo tuos kiaušinius, sudarė puikias sąlygas jų išsiritimui, todėl palik juos ten pat, kur ir radai!

1.

Šiuos kiaušinius gali netyčia atkasti saulės kaitinamo atviro smėlio plote. Jų lukštas kitoks, nei paukščių kiaušinių – minkštas, odiškas. Kokio roplio kiaušiniai užkasti smėlyje? (Visi kiti čia parodyti ropliai kiaušinių nededa! Jų patelės kiaušinius nešiojasi organizmo viduje, kur jie ir išsiperi – tai vadinama kiaušgyvavedystė).

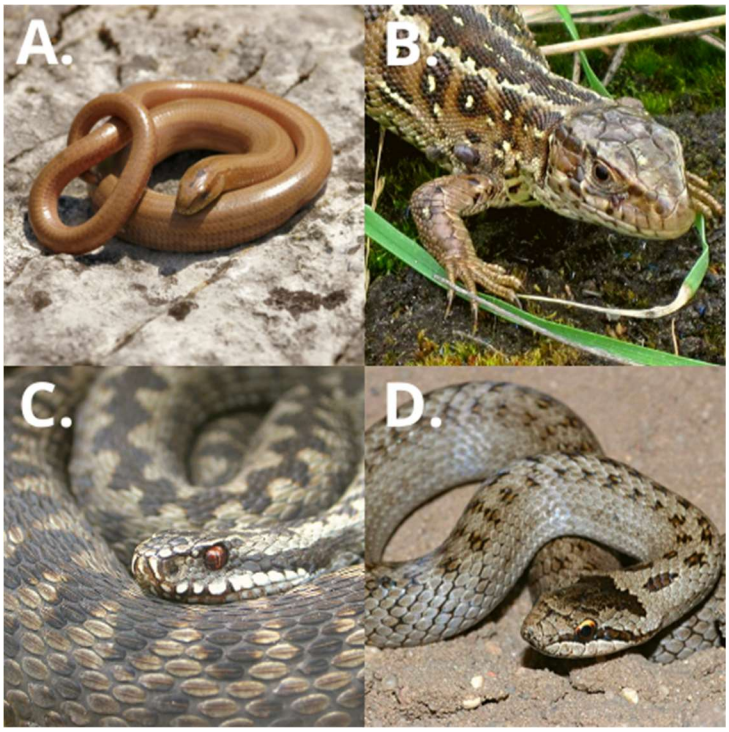

A. Trapusis gluodenas
B. Vikrusis driežas
C. Paprastoji angis
D. Lygiažvynis žaltys

2.

Vasarą ant lapų gali surasti tokią tvarkingai sudėliotų kiaušinių krūvelę. Kartais, nedaug laiko likus iki jų išsiritimo, kiaušiniai gali atrodyti kaip besišypsantys veidukai. Kas išsiris iš šių kiaušinių? (Užuomina: išsiritę mažyliai su straubleliu siurbia lapų sultis).

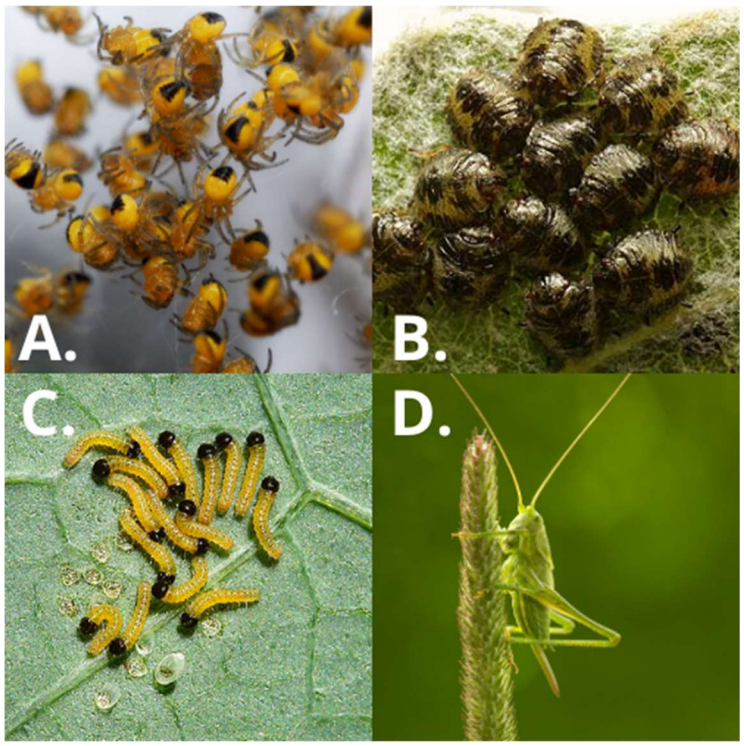

A. Vorai
B. Blakės
C. Drugių vikšrai
D. Žiogai

3.

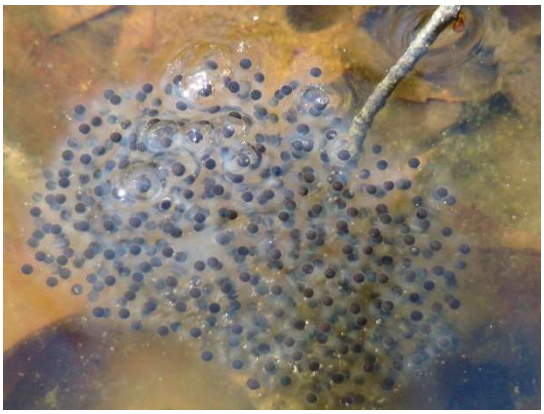

Tokių kiaušinių krūvos vadinamos kurkulais. Kiekvieną kiaušinį nuo išdžiūvimo ir kitų pavojų saugo drebutinė medžiaga. Pavasarį kurkulus gali pamatyti sekliuose vandens telkiniuose, pavyzdžiui, kūdrose. Išsiritę jaunikliai bus visiškai nepanašūs į suaugėlius. Kam priklauso šie kiaušiniai?

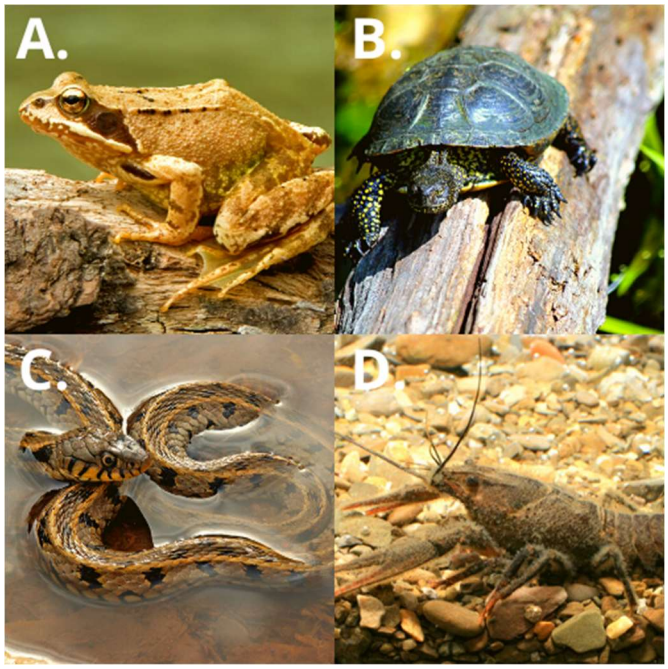

A. Varlėms
B. Vėžliams
C. Žalčiams
D. Vėžiams

4.

Šie kiaušiniai atskirti vienas nuo kito ir pakabinti ant 1 cm ilgio šilko siūlų. Šitaip pirmiausiai išsiritę vabzdžiai nepasiekia suryti savo brolių ir seserų. Kitoje nuotraukoje matome jau išsiritusią lervą, o dar kitoje – jų mamytę. Atspėkite šio plėšraus vabzdžio pavadinimą. (Užuomina: į akį krintantis mamytės išvaizdos akcentas).

A. Auksaakė
B. Žaliasparnė
C. Kuprotoji musė
D. Ilgakaklė

5.

Šie gyvūnai savo kiaušinius dažnai paslepia tvirtuose šilkiniuose kokonuose. Atidaręs kokoną rastum iki kelių šimtų apvalių kiaušinėlių. Plėšrūnams prieiti prie kokono ir pasiekti kiaušinius neįsipainiojus į tinklą nėra taip paprasta. Kas kiaušinius slepia tokiuose kokonuose?

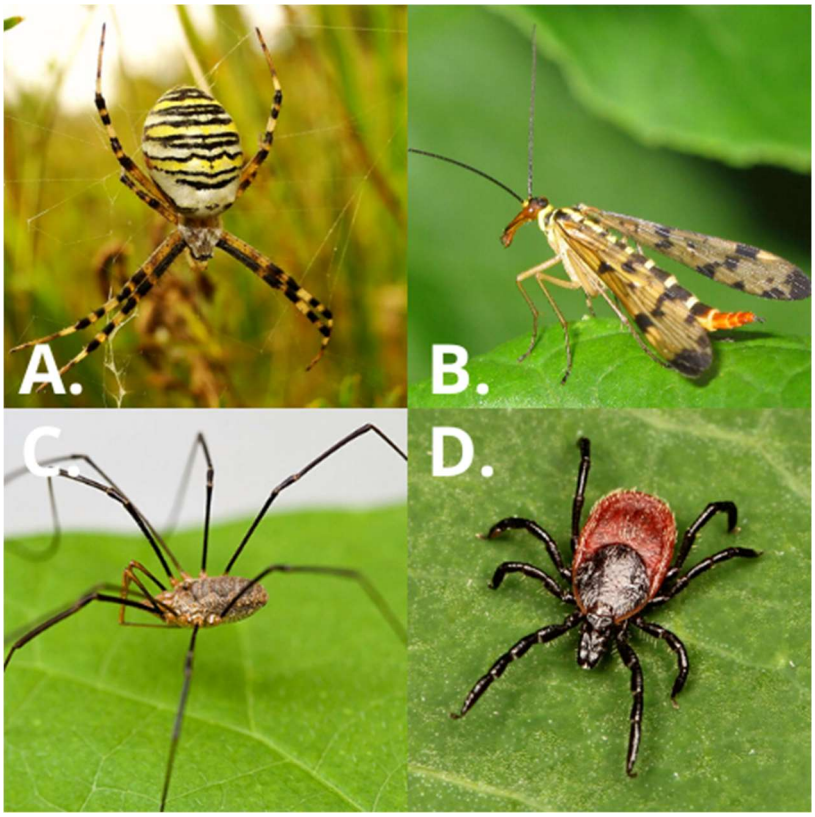

A. Vorai
B. Skorpionmusės
C. Šienpjoviai
D. Erkės

6.

Drėgnose pievose ant žolių lapų gali rasti tokias pailgų juodų kiaušinių krūveles. Iš jų išsirita šviesios kirmėles, primenančios lervutes. Kam priklauso šie kiaušiniai? (Užuomina: suaugę vabzdžiai skaudžiai kanda. Jų nemėgsta ne tik žmonės, bet ir pievose besiganantys gyvuliai).

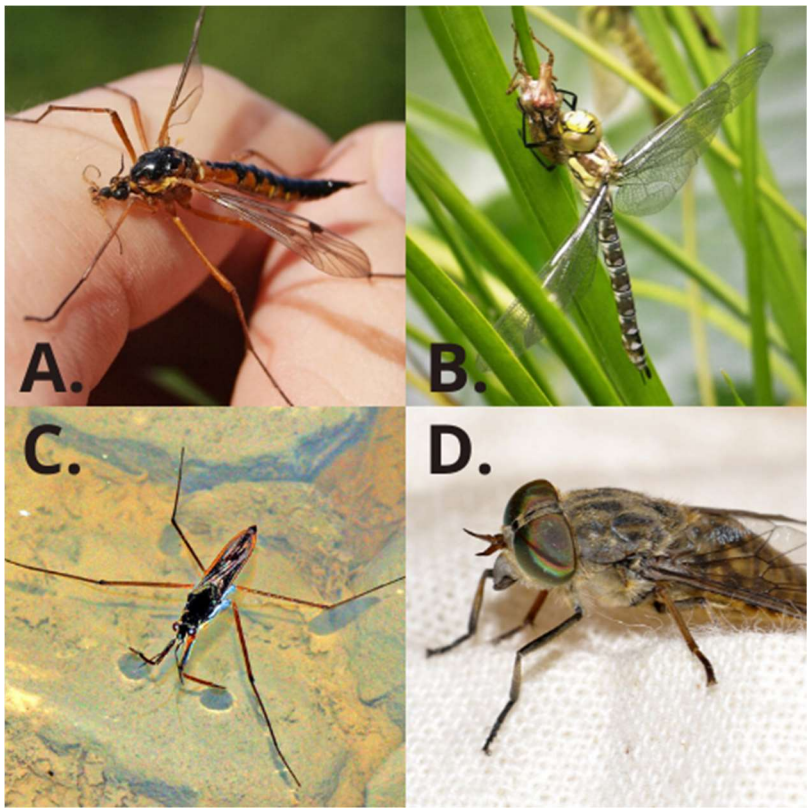

A. Ilgakojams uodams
B. Laumžirgiams
C. Vandens čiuožikams
D. Sparvoms

7. Tik vienas iš šių gyvūnų deda kiaušinius. Kuris?

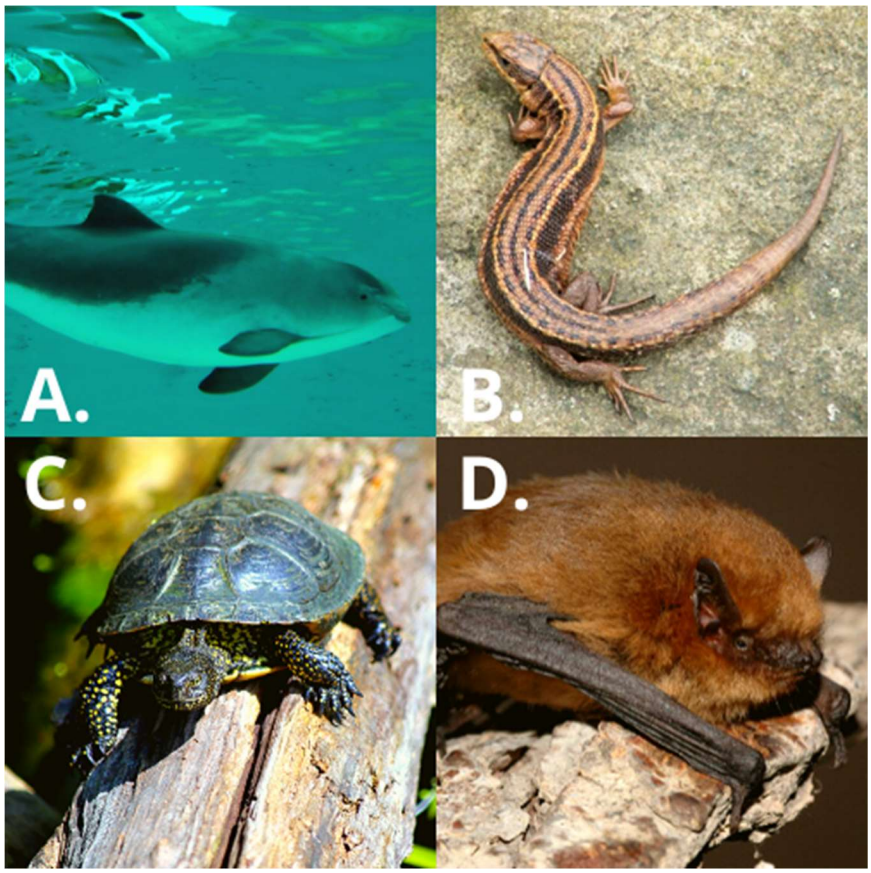

A. Paprastoji jūrų kiaulė
B. Gyvavedis driežas
C. Balinis vėžlys
D. Šikšniukas nykštukas

ATSAKYMAI: 1. B; 2. B; 3. A; 4. A; 5. A; 6. D; 7. C

Nuotraukų autoriai:

Line Sabroe / CC BY (https://creativecommons.org/licenses/by/2.0)

https://www.britishbugs.org.uk/heteroptera/Pentatomidae/pentotoma_rufipes.html

Richard Bartz, Munich aka Makro Freak / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5)

André Karwath aka Aka / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5)

Walter Baxter CC BY (https://www.geograph.org.uk/photo/4111658)

Connecticutbirder https://www.flickr.com/photos/37822476@N04/3523597816

Richard Bartz, Munich aka Makro Freak / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5)

Vladimir Patras / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0)

Danny Steven S. / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)

https://bugguide.net/node/view/864098

Ecomare/Salko de Wolf Den Hoorn Texel / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0)

Lairich Rig CC BY (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Common_Lizard_(Zootoca_vivipara)_-_geograph.org.uk_-_1111043.jpg)

Evgeniy Yakhontov / CC BY-SA (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)

Mehran Moghtadai Edited by: Arad - Own work, CC BY-SA 3.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4379075

https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=223542; CC BY-SA 3.0,

Parengė Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Gamtinio ir ekologinio ugdymo skyriaus metodininkas Tomas Pocius